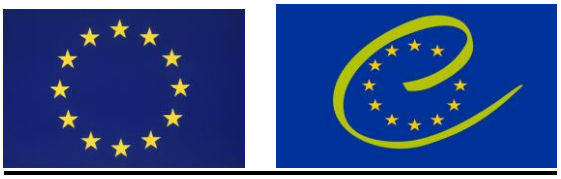
Biuletyn Europejski nr 9(10)/ 2014*

SPIS TREŚCI

Informacje s. 2

Nowe akty prawne UE s. 2

Orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości UE s. 3

- Zagadnienia ogólne s. 3
- Podatki s. 4
- Cudzoziemcy s. 7
- Rybołówstwo s. 8
- Znaki towarowe s. 8
- Transport lotniczy s. 9
- Fundusze strukturalne s. 10
- Zabezpieczenie społeczne s. 11
- Uchybienie zobowiązaniom państwa członkowskiego s. 12

Orzecznictwo ETPC s. 13

* Biuletyn opracowywany przez Wydział VII Prawa Europejskiego w Biurze Orzecznictwa NSA stanowi informację o wybranych aktach prawnych Unii Europejskiej i orzeczeniach Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz aktach prawnych Rady Europy i orzeczeniach Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, mogących mieć znaczenie dla orzecznictwa sądów administracyjnych; jest dostępny w bazie CBOIS oraz na stronie http://www.nsa.gov.pl/ w zakładce „Prawo europejskie w internecie".

Informacje

- Postanowieniem z dnia 15 maja 2014 r., sygn. akt III SK 28/13 Sąd Najwyższy wystąpił do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z pytaniami prejudycjalnymi dotyczącymi wykładni m.in. przepisów Karty Praw Podstawowych UE. Pytania prejudycjalne dotyczą art. 28 dyrektywy 2002/22/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 marca 2002 r. w sprawie usługi powszechnej i związanych z sieciami i usługami łączności elektronicznej praw użytkowników (dyrektywa o usłudze powszechnej) (Dz. Urz. UE z 2002 r., L 108/51) oraz art. 16 Karty Praw Podstawowych w świetle zasady efektywności prawa unijnego oraz zasady prounijnej wykładni prawa krajowego.
  Tekst postanowienia z uzasadnieniem dostępny na stronie internetowej Sądu Najwyższego pod adresem: http://www.sn.pl/sites/orzecznictwo/Orzeczenia3/III%20SK%2028-13.pdf

- Ukazała się polska wersja „Podręcznika europejskiego prawa dotyczącego azylu, granic i imigracji" - wspólnej publikacji Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz Europejskiego Trybunału Praw Człowieka. Publikacja jest dostępna w polskiej wersji językowej na stronie ETPC pod linkiem: http://www.echr.coe.int/Documents/Handbook_asylum_POL.pdf oraz na stronie NSA w zakładce „Prawo europejskie - publikacje i linki".

- Dnia 5 września 2014 r. Trybunał Sprawiedliwości UE pod sygnaturą C-418/14 (sprawa ROZ-ŚWIT; dziedzina: Podatki – podatki akcyzowe) zarejestrował kolejne pytanie prejudycjalne polskiego sądu administracyjnego – Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu, który pytanie do TSUE w sprawie I SA/Wr 562/14 skierował postanowieniem z 4 czerwca br. Zawiadomienie o pytaniu prejudycjalnym nie zostało dotychczas opublikowane w Dzienniku Urzędowym UE. (treść pytań opublikowano w Biuletynie nr 6(7)/2014 w części dotyczącej pytań prejudycjalnych sądów administracyjnych; postanowienie WSA dostępne na stronie NSA w zakładce „Pytania prejudycjalne WSA i NSA").

- Dnia 2 października 2014 r. zapadł wyrok TSUE w sprawie C-478/13 Komisja Europejska przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej (omówienie wyroku na s. 12 Biuletynu).

Nowe akty prawne UE

- Dnia 20 października wejdzie w życie rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 1029/2014 z dnia 26 września 2014 r. zmieniające rozporządzenie (UE) nr 73/2010 ustanawiające wymagania dotyczące jakości danych i informacji lotniczych dla jednolitej europejskiej przestrzeni powietrznej.

- Dnia 20 października wejdzie w życie rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 1011/2014 z dnia 22 września 2014 r. ustanawiające szczegółowe przepisy wykonawcze do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 w odniesieniu do wzorów służących do przekazywania Komisji określonych informacji oraz szczegółowe przepisy dotyczące wymiany informacji między beneficjentami a instytucjami zarządzającymi, certyfikującymi, audytowymi i pośredniczącymi).

Orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości UE*

[*)W przypadku wyroków TSUE publikowane fragmenty stanowią wybrane cytaty lub tezy.]

Zagadnienia ogólne

Wyrok Trybunału z 11 września 2014 r. w sprawie C-112/13 A przeciwko B i in.

Artykuł 267 TFUE – Konstytucja krajowa – Obowiązkowe postępowanie wpadkowe w sprawie kontroli zgodności z konstytucją – Badanie zgodności ustawy krajowej zarówno z prawem Unii, jak i z krajową konstytucją – Jurysdykcja i wykonywanie orzeczeń sądowych w sprawach cywilnych i handlowych – Brak znanego miejsca zamieszkania lub znanego miejsca pobytu pozwanego na terytorium państwa członkowskiego – Prorogacja jurysdykcji w wypadku wdania się w spór przez pozwanego – Kurator pozwanego nieznanego z miejsca pobytu

*) Prawo Unii, a w szczególności art. 267 TFUE, należy interpretować w ten sposób, że stoi ono na przeszkodzie uregulowaniu krajowemu takiemu jak to rozpatrywane w postępowaniu głównym, zgodnie z którym sądy powszechne orzekające w drugiej lub w ostatniej instancji muszą – w wypadku gdy uważają, że ustawa krajowa jest niezgodna z art. 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej – wnieść w toku postępowania wniosek do trybunału konstytucyjnego o uchylenie ustawy ze skutkiem *erga omnes*, zamiast odstąpić od jej stosowania w danej sprawie, jeśli priorytetowy charakter tego postępowania w sprawie kontroli zgodności z konstytucją stanowi przeszkodę dla wykonania przez te sądy powszechne ich uprawnienia do zwrócenia się do Trybunału z pytaniami prejudycjalnymi lub dla spełnienia ich obowiązku w tym zakresie, zarówno przed wniesieniem takiego wniosku do sądu krajowego sprawującego kontrolę zgodności z konstytucją ustaw, jak i, w danym wypadku, po wydaniu orzeczenia dotyczącego wspomnianego wniosku przez ten sąd. Natomiast prawo Unii, a w szczególności art. 267 TFUE, należy interpretować w ten sposób, że nie stoi ono na przeszkodzie takiemu uregulowaniu krajowemu, gdy wspomnianym sądom powszechnym pozostawiono swobodę: zwrócenia się do Trybunału z każdym pytaniem prejudycjalnym, jakie uważają za niezbędne, na każdym etapie postępowania, który uznają za odpowiedni, nawet po zakończeniu postępowania wpadkowego dotyczącego ogólnej kontroli ustaw; przyjęcia każdego niezbędnego środka w celu zapewnienia tymczasowej ochrony sądowej praw gwarantowanych przez porządek prawny Unii; oraz odstąpienia, po zakończeniu takiego postępowania wpadkowego, od stosowania rozpatrywanego krajowego przepisu ustawowego, jeżeli uważają go za niezgodny z prawem Unii. Do sądu odsyłającego należy zbadanie, czy uregulowanie krajowe rozpatrywane

w postępowaniu głównym może być interpretowane zgodnie z tymi wymogami prawa Unii.

*) Artykuł 24 rozporządzenia Rady (WE) nr 44/2001 z dnia 22 grudnia 2000 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych, analizowany w świetle art. 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, należy interpretować w ten sposób, że – w wypadku gdy zgodnie z ustawodawstwem krajowym sąd krajowy ustanawia kuratora pozwanego nieznanego z miejsca pobytu na rzecz pozwanego, któremu nie doręczono pisma wszczynającego postępowanie ze względu na brak znanego miejsca zamieszkania – wdanie się w spór kuratora pozwanego nieznanego z miejsca pobytu nie stanowi uzasadniającego jurysdykcję krajową tego sądu wdania się tego pozwanego w spór w rozumieniu art. 24 tego rozporządzenia.

Podatki

Wyrok Trybunału z 3 września 2014 r. w sprawie C-589/12 Commissioners for Her Majesty's Revenue and Customs przeciwko GMAC UK plc

Odesłanie prejudycjalne – VAT – Szósta dyrektywa 77/388/EWG – Artykuł 11 część C ust. 1 akapit pierwszy – Bezpośrednia skuteczność – Obniżenie podstawy opodatkowania – Dokonanie dwóch transakcji dotyczących tych samych towarów – Dostawy towarów – Samochody sprzedawane w ramach umowy leasingu finansowego, ponownie obejmowane w posiadanie i odsprzedawane na aukcjach – Nadużycie prawa

*) Artykuł 11 część C ust. 1 akapit pierwszy szóstej dyrektywy Rady 77/388/EWG z dnia 17 maja 1977 r. w sprawie harmonizacji ustawodawstw państw członkowskich w odniesieniu do podatków obrotowych – wspólny system podatku od wartości dodanej: ujednolicona podstawa wymiaru podatku należy interpretować w ten sposób, że w okolicznościach takich jak te w postępowaniu głównym państwo członkowskie nie może nie zezwolić podatnikowi na powołanie się na skutek bezpośredni tego przepisu w odniesieniu do danej czynności na tej podstawie, że podatnik ten może powołać się na przepisy prawa krajowego w odniesieniu do innej czynności dotyczącej tych samych towarów i że łączne zastosowanie tych przepisów prowadziłoby do ogólnego rezultatu podatkowego, którego ani przepisy krajowe, ani szósta dyrektywa 77/388, stosowane odrębnie do tych czynności, nie wywoływałyby ani nie zakładały.

Wyrok Trybunału z 10 września 2014 r. w sprawie C-152/13 Holger Forstmann Transporte GmbH & Co. KG przeciwko Hauptzollamt Münster

Odesłanie prejudycjalne – Podatki – Dyrektywa 2003/96/WE – Opodatkowanie produktów energetycznych i energii elektrycznej – Wyjątki – Produkty energetyczne znajdujące się w standardowych zbiornikach użytkowych pojazdów silnikowych i przeznaczone do wykorzystania jako paliwo przez te pojazdy – Pojęcie „zbiorników standardowych" w rozumieniu art. 24 ust. 2 owej dyrektywy – Zbiorniki zamontowane przez producenta nadwozi lub dilera samochodowego

*) Pojęcie „zbiorników standardowych" wskazane w art. 24 ust. 2 tiret pierwsze dyrektywy Rady 2003/96/WE z dnia 27 października 2003 r. w sprawie restrukturyzacji wspólnotowych przepisów ramowych dotyczących opodatkowania produktów energetycznych i energii elektrycznej należy interpretować w ten sposób, że nie są wykluczone z jego zakresu zbiorniki trwale zamontowane w użytkowych pojazdach silnikowych przeznaczone do

bezpośredniego zaopatrzenia tych pojazdów w paliwo, gdy owe zbiorniki zostały zamontowane przez inny podmiot niż wytwórca, o ile owe zbiorniki umożliwiają bezpośrednie wykorzystanie paliwa, zarówno w celu napędu tych pojazdów jak i, w odpowiednim przypadku, funkcjonowania systemów chłodniczych lub innych systemów podczas transportu.

Wyrok Trybunału z 10 września 2014 r. w sprawie C-92/13 Gemeente 's-Hertogenbosch przeciwko Staatssecretaris van Financiën

Odesłanie prejudycjalne – Szósta dyrektywa VAT – Artykuł 5 ust. 7 lit. a) – Transakcje podlegające opodatkowaniu – Pojęcie „dostawy dokonanej odpłatnie" – Pierwsze zasiedlenie przez gminę lokalu zbudowanego dla niej na gruncie będącym własnością gminy – Działalność w charakterze władzy publicznej i w charakterze podatnika

*) Artykuł 5 ust. 7 lit. a) szóstej dyrektywy Rady 77/388/EWG z dnia 17 maja 1977 r. w sprawie harmonizacji ustawodawstw państw członkowskich w odniesieniu do podatków obrotowych – wspólny system podatku od wartości dodanej: ujednolicona podstawa wymiaru podatku należy interpretować w ten sposób, że znajduje on zastosowanie w sytuacji takiej jak ta w postępowaniu głównym, w której gmina dokonuje pierwszego zasiedlenia budynku, którego budowę zleciła na należącym do niej gruncie i który zamierza ona wykorzystywać w 94% jego powierzchni na potrzeby swojej działalności w charakterze władzy publicznej i w 6% tej powierzchni na potrzeby swojej działalności w charakterze podatnika, z tego w 1% w odniesieniu do transakcji zwolnionych z podatku niedających prawa do odliczenia podatku od wartości dodanej. Jednakże późniejsze wykorzystanie budynku na potrzeby działalności gminy może prowadzić do powstania prawa do odliczenia podatku zapłaconego z tytułu przewidzianego w tym przepisie przeznaczenia wyłącznie w części odpowiadającej wykorzystaniu go do celów transakcji podlegających opodatkowaniu, zgodnie z art. 17 ust. 5 tej dyrektywy.

Wyrok Trybunału z 11 września 2014 r. w sprawie C-47/12 Kronos International Inc. przeciwko Finanzamt Leverkusen

Odesłanie prejudycjalne – Artykuły 49 TFUE i 54 TFUE – Swoboda przedsiębiorczości – Artykuły 63 TFUE i 65 TFUE – Swobodny przepływ kapitału – Przepisy podatkowe – Podatek dochodowy od osób prawnych – Przepisy państwa członkowskiego mające na celu zniesienie podwójnego opodatkowania wypłacanych zysków – Metoda zaliczenia stosowana do dywidend wypłacanych przez spółki będące rezydentami tego samego państwa członkowskiego co spółka otrzymująca – Metoda zwolnienia stosowana do dywidend wypłacanych przez spółki będące rezydentami innego państwa członkowskiego co spółka otrzymująca lub państwa trzeciego – Różnica w traktowaniu strat spółki otrzymującej dywidendy

*) Zgodność z prawem Unii przepisów krajowych takich jak te sporne w postępowaniu głównym – według których spółka będąca rezydentem jednego państwa członkowskiego nie może dokonać zaliczenia podatków dochodowych od osób prawnych zapłaconych w innym państwie członkowskim lub państwie trzecim przez spółki kapitałowe wypłacające dywidendy z powodu zwolnienia tych dywidend z podatku w tym pierwszym państwie członkowskim, w przypadku gdy wynikają one z udziału reprezentującego co najmniej 10% kapitału spółki wypłacającej i gdy w danym przypadku rzeczywisty udział kapitałowy spółki kapitałowej otrzymującej dywidendy jest wyższy niż 90%, a spółka otrzymująca została utworzona zgodnie z ustawodawstwem państwa trzeciego – należy oceniać w świetle art. 63 TFUE i 65 TFUE.

*) Artykuł 63 TFUE należy interpretować w ten sposób, że nie stoi on na przeszkodzie

zastosowaniu metody zwolnienia do dywidend wypłacanych przez spółki będące rezydentami innych państw członkowskich lub państw trzecich, podczas gdy do dywidend wypłacanych przez spółki będące rezydentami tego samego państwa członkowskiego co spółka otrzymująca stosowana jest metoda zaliczenia i w razie wykazania przez ową spółkę otrzymującą strat metoda zaliczenia prowadzi do tego, że podatek zapłacony przez spółkę wypłacającą będącą rezydentem podlega zwrotowi w całości lub w części.

Wyrok Trybunału z dnia 11 września 2014 r. w sprawie C-489/13 Ronny Verest, Gaby Gerards przeciwko Belgische Staat

Odesłanie prejudycjalne – Podatek dochodowy – Przepisy zmierzające do unikania podwójnego opodatkowania – Opodatkowanie dochodów z nieruchomości osiągniętych w państwie członkowskim innym niż państwo rezydencji – Metoda zwolnienia z zastrzeżeniem progresji w państwie członkowskim rezydencji – Różnica w traktowaniu nieruchomości położonych w państwie członkowskim rezydencji i w innym państwie członkowskim

*) Artykuł 63 TFUE należy interpretować w ten sposób, iż sprzeciwia się on przepisom państwa członkowskiego takim jak te sporne w postępowaniu głównym, jeżeli – przy zastosowaniu zastrzeżenia progresji zawartego w umowie o unikaniu podwójnego opodatkowania – mogą one doprowadzić do opodatkowania podatkiem dochodowym według wyższej stawki z tego tylko względu, że metoda określania dochodów z nieruchomości prowadzi do tego, iż dochody pochodzące z nieruchomości niewynajmowanych położonych w innym państwie członkowskim zostają określone w kwocie wyższej od dochodów pochodzących z takich nieruchomości położonych w pierwszym państwie członkowskim. Do sądu odsyłającego należy zbadanie, czy taki jest skutek przepisów spornych w postępowaniu głównym.

Wyrok Trybunału z 11 września 2014 r. w sprawie C-219/13K Oy

Odesłanie prejudycjalne – Wspólny system podatku od wartości dodanej – Dyrektywa 2006/112/WE – Artykuł 98 ust. 2 – Załącznik III pkt 6 – Stawka obniżona VAT mająca zastosowanie tylko do książek drukowanych na papierze – Książki wydane na nośnikach fizycznych innych niż papier objęte stawką podstawową VAT – Neutralność podatkowa

*) Artykuł 98 ust. 2 akapit pierwszy i pkt 6 załącznika III do dyrektywy Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej, zmienionej dyrektywą Rady 2009/47/WE z dnia 5 maja 2009 r., należy interpretować w ten sposób, że nie sprzeciwiają się one – z zastrzeżeniem poszanowania zasady neutralności podatkowej, na której opiera się wspólny system podatku od wartości dodanej, czego zbadanie należy do sądu odsyłającego – uregulowaniu krajowemu, takiemu jak w postępowaniu głównym, na podstawie którego do książek wydanych w formacie papierowym stosuje się stawkę obniżoną VAT, a do książek na innych nośnikach fizycznych takich jak płyta CD lub CD-ROM lub pendrive stosuje się stawkę podstawową tego podatku.

Wyrok Trybunału z 17 września 2014 r. w sprawie C-7/13 Skandia America Corp. (USA), filial Sverige przeciwko Skatteverket

Odesłanie prejudycjalne – Wspólny system podatku od wartości dodanej – Dyrektywa 2006/112/WE – Grupa VAT – Fakturowanie wewnętrzne usług świadczonych przez spółkę główną mającą siedzibę w państwie trzecim na rzecz jej oddziału należącego do grupy VAT w państwie członkowskim – Możliwość opodatkowania świadczonych usług

*) Artykuł art. 2 ust. 1, art. 9 i 11 dyrektywy Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada

2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej należy interpretować w ten sposób, że usługi świadczone przez główny zakład spółki położony w państwie trzecim na rzecz oddziału spółki znajdującego się w państwie członkowskim stanowią transakcje podlegające opodatkowaniu, jeżeli oddział jest członkiem grupy osób, które mogą zostać uznane za jednego podatnika podatku od wartości dodanej.

*) Artykuły 56, 193 i 196 dyrektywy 2006/112 należy interpretować w ten sposób, że w sytuacji takiej jak będąca przedmiotem sprawy w postępowaniu głównym, w której zakład główny spółki znajdującej się w państwie trzecim świadczy odpłatnie usługi na rzecz oddziału tej samej spółki znajdującego się w państwie członkowskim, a oddział ten jest członkiem grupy osób, które mogą zostać uznane za jednego podatnika podatku od wartości dodanej w tym państwie członkowskim, to ta grupa, jako nabywca tych usług, staje się zobowiązana do uiszczenia podatku od wartości dodanej podlegającego zapłacie.

Cudzoziemcy

Wyrok Trybunału z 4 września 2014 r. w sprawie C-575/12 Air Baltic Corporation AS przeciwko Valsts robežsardze

Odesłanie prejudycjalne – Przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości – Rozporządzenie (WE) nr 810/2009 – Artykuł 24 ust.1 i art. 34 – Wiza jednolita – Unieważnienie i cofnięcie wizy jednolitej – Ważność wizy jednolitej umieszczonej w unieważnionym dokumencie podróży – Rozporządzenie (WE) nr 562/2006 – Artykuł 5 ust. 1 i art. 13 ust. 1 – Odprawa graniczna – Warunki wjazdu – Przepisy krajowe wymagające ważnej wizy umieszczonej w ważnym dokumencie podróży

*) Artykuł 24 ust. 1 i art. 34 rozporządzenia (WE) nr 810/2009 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 lipca 2009 r. ustanawiającego Wspólnotowy kodeks wizowy (kodeks wizowy) należy interpretować w ten sposób, że unieważnienie przez organ państwa trzeciego dokumentu podróży nie skutkuje z mocy prawa unieważnieniem wizy jednolitej umieszczonej w tym dokumencie.

*) Artykuł 5 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 562/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 marca 2006 r. ustanawiającego wspólnotowy kodeks zasad regulujących przepływ osób przez granice (kodeks graniczny Schengen) (Dz.U. L 105, s. 1), zmienionego rozporządzeniem (UE) nr 265/2010 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 marca 2010 r., w związku z art. 13 ust. 1 tegoż rozporządzenia należy interpretować w ten sposób, że wjazd obywateli państw trzecich na terytorium państw członkowskich nie jest uzależniony od warunku, że ważna wiza przedstawiona podczas odprawy granicznej musi być koniecznie umieszczona w ważnym dokumencie podróż.

*) Artykuł 5 ust. 1 rozporządzenia nr 562/2006, zmienionego rozporządzeniem nr 265/2010, w związku z art. 13 ust. 1 tegoż rozporządzenia należy rozumieć w ten sposób, że stoi on na przeszkodzie uregulowaniu krajowemu, takiemu jak w postępowaniu głównym, uzależniającemu wjazd obywateli państw trzecich na terytorium danego państwa członkowskiego od warunku, że ważna wiza przedstawiona podczas odprawy granicznej musi być koniecznie umieszczona w ważnym dokumencie podróży.

Wyrok Trybunału z 10 września 2014 r. w sprawie C-491/13 Mohamed Ali Ben Alaya

Odesłanie prejudycjalne – Przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości – Dyrektywa 2004/114/WE– Artykuły 6, 7 i 12 – Warunki przyjęcia obywateli państw trzecich w celu odbywania studiów – Odmowa przyjęcia osoby spełniającej warunki określone w tej dyrektywie – Zakres uznania właściwych organów

*) Artykuł 12 dyrektywy Rady 2004/114/WE z dnia 13 grudnia 2004 r. w sprawie warunków przyjmowania obywateli państw trzecich w celu odbywania studiów, udziału w wymianie młodzieży szkolnej, szkoleniu bez wynagrodzenia lub wolontariacie należy interpretować w ten sposób, że dane państwo członkowskie jest obowiązane przyjąć na swoje terytorium obywatela państwa trzeciego pragnącego przebywać ponad trzy miesiące na tym terytorium w celu odbycia studiów, o ile ten obywatel spełnia warunki przyjęcia określone w sposób wyczerpujący w art. 6 i 7 omawianej dyrektywy, a rzeczone państwo członkowskie nie powołuje się wobec niego na jedną z wymienionych wyraźnie w tej dyrektywie podstaw uzdalniających odmowę wydania dokumentu pobytowego.

Rybołówstwo

Wyrok Trybunału z 3 września 2014 r. w sprawie C-410/13 „Baltlanta" UAB przeciwko Lietuvos valstybė

Odesłanie prejudycjalne – Fundusze strukturalne – Spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna – Rozporządzenie (WE) nr 1260/1999 – Artykuł 38 – Rozporządzenie (WE) nr 2792/1999 – Artykuł 19 – Rybołówstwo – Spór sądowy na szczeblu krajowym – Ciążący na państwie członkowskim obowiązek podjęcia środków niezbędnych w celu zapewnienia właściwego wykonania decyzji dotyczącej przyznania pomocy po zakończeniu postępowania sądowego

*) Artykuł 38 ust. 1 lit. e) rozporządzenia Rady (WE) nr 1260/1999 z dnia 21 czerwca 1999 r. ustanawiającego przepisy ogólne w sprawie funduszy strukturalnych, art. 19 rozporządzenia Rady (WE) nr 2792/99 z dnia 17 grudnia 1999 roku ustanawiającego szczegółowe zasady i uzgodnienia dotyczące pomocy strukturalnej Wspólnoty w sektorze rybołówstwa oraz sekcje 6 i 7 decyzji Komisji COM(2006) 3424 wersja ostateczna z dnia 1 sierpnia 2006 r. ustanawiającej wytyczne dotyczące zamknięcia pomocy (2000–2006) finansowanej z funduszy strukturalnych należy interpretować w ten sposób, że nie zobowiązują one danych organów władzy publicznej ani do informowania Komisji Europejskiej o istnieniu sporu sądowego dotyczącego takiej jak będąca przedmiotem postępowania głównego decyzji administracyjnej odnoszącej się do kwalifikacji wniosku o pomoc finansową, ani do podjęcia środków niezbędnych w celu zarezerwowania funduszy na wspomnianą pomoc, której przyznania dotyczy to postępowanie, do chwili ostatecznego rozstrzygnięcia sprawy tego przyznania pomocy.

Znaki towarowe

Wyrok Trybunału z 18 września 2014 r. w sprawie C-205/13 Hauck GmbH & Co. KG przeciwko Stokke A/S, Stokke Nederland BV, Peterowi Opsvikowi, Peter Opsvik A/S

Znaki towarowe – Dyrektywa 89/104/EWG – Artykuł 3 ust. lit. e) – Odmowa lub stwierdzenie nieważności rejestracji – Trójwymiarowy znak towarowy – Regulowane krzesełko dziecięce „Tripp Trapp" – Oznaczenie składające się

wyłącznie z kształtu wynikającego z charakteru towaru – Oznaczenie składające się z kształtu zwiększającego znacznie wartość towaru

*) Artykuł 3 ust. 1 lit. e) tiret pierwsze pierwszej dyrektywy Rady 89/104/EWG z dnia 21 grudnia 1988 r. mającej na celu zbliżenie ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do znaków towarowych należy interpretować w ten sposób, że podstawa odmowy rejestracji przewidziana w tym przepisie może mieć zastosowanie do oznaczenia, które składa się z kształtu towaru wykazującego jedną lub więcej cech użytkowych istotnych i nierozerwalnie związanych z funkcją lub funkcjami rodzajowymi tego towaru, których konsument może ewentualnie poszukiwać w towarach konkurencji.

*) Artykuł 3 ust. 1 lit. e) tiret trzecie pierwszej dyrektywy 89/104 należy interpretować w ten sposób, że podstawa odmowy rejestracji przewidziana w tym przepisie może mieć zastosowanie do oznaczenia, które składa się

wyłącznie z kształtu towaru mającego kilka istotnych cech mogących nadać mu różne istotne wartości. Sposób postrzegania kształtu towaru przez docelowy krąg odbiorców stanowi tylko jeden z elementów oceny dla celów określenia, czy ma zastosowanie rozpatrywana podstawa odmowy.

*) Artykuł 3 ust. 1 lit. e) pierwszej dyrektywy 89/104 należy interpretować w ten sposób, że podstawy odmowy rejestracji wymienione w tiret pierwszym i trzecim tego przepisu nie mogą stosować się w sposób łączny.

Transport lotniczy

Wyrok Trybunału z 4 września 2014 r. w sprawie C-452/13 Germanwings GmbH przeciwko Ronny'emu Henningowi

Odesłanie prejudycjalne – Transport lotniczy – Rozporządzenie (WE) nr 261/2004 – Artykuły 2, 5 i 7 – Prawo do odszkodowania w przypadku dużego opóźnienia lotu – Wielkość opóźnienia – Pojęcie „czasu przylotu"

*) Artykuły 2, 5 i 7 rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. ustanawiającego wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylającego rozporządzenie (EWG) nr 295/91 należy interpretować w ten sposób, że pojęcie „czasu przylotu" używane do celów określenia wielkości opóźnienia, którego doświadczyli pasażerowie danego lotu, oznacza moment, w którym co najmniej jedne z drzwi samolotu otwierają się, przy założeniu, że w owym momencie pasażerowie mają prawo opuścić maszynę.

Wyrok Trybunału z 18 września 2014 r. w sprawie C-487/12 Vueling Airlines SA przeciwko Instituto Galego de Consumo de la Xunta de Galicia

Odesłanie prejudycjalne – Transport lotniczy – Wspólne zasady wykonywania przewozów lotniczych na terenie Unii Europejskiej – Rozporządzenie (WE) nr 1008/2008 – Swoboda ustalania taryf – Nadanie bagażu – Dodatkowa opłata – Pojęcie „taryfy" – Ochrona konsumentów – Nałożenie grzywny na przewoźnika z powodu nieuczciwego warunku umownego – Przepis prawa krajowego, zgodnie z którym przewóz pasażera i nadanie bagażu powinny być objęte ceną biletu lotniczego – Zgodność z prawem Unii

*) Artykuł 22 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1008/2008 z dnia 24 września 2008 r. w sprawie wspólnych zasad wykonywania przewozów lotniczych na terenie Wspólnoty powinien być interpretowany w ten sposób, że sprzeciwia się on uregulowaniu krajowemu,

takiemu jak sporne w postępowaniu głównym, które zobowiązuje przewoźników lotniczych we wszystkich okolicznościach do przewozu nie tylko pasażera, ale również jego zarejestrowanego bagażu, o ile bagaż ten odpowiada określonym wymogom dotyczącym w szczególności wagi, w cenie biletu lotniczego, przy czym żadna dopłata do ceny nie może być wymagana za transport takiego bagażu.

Fundusze strukturalne

Wyrok Trybunału z 17 września 2014 r. w sprawie C-562/12 Liivimaa Lihaveis MTÜ przeciwko Eesti-Läti programmi 2007–2013 Seirekomitee

Odesłanie prejudycjalne – Fundusze strukturalne – Rozporządzenia (WE) nr 1083/2006 i nr 1080/2006 – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR) – Program operacyjny mający na celu wspieranie europejskiej współpracy terytorialnej między Republiką Estońską a Republiką Łotewską – Decyzja odmawiająca dofinansowania przyjęta przez komitet monitorujący – Przepis przewidujący, że decyzje tego komitetu nie podlegają zaskarżeniu – Artykuł 267 TFUE – Akt przyjęty przez instytucję, organ lub jednostkę organizacyjną Unii – Karta praw podstawowych Unii Europejskiej – Stosowanie prawa Unii – Artykuł 47 – Prawo do skutecznej ochrony sądowej – Prawo dostępu do sądów – Określenie państwa członkowskiego, którego sądy są właściwe do rozpatrzenia skargi

*) Artykuł 263 TFUE należy interpretować w ten sposób, że w ramach programu operacyjnego podlegającego rozporządzeniu Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającemu przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającemu rozporządzenie (WE) nr 1260/1999 oraz rozporządzeniu (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i uchylającemu rozporządzenie (WE) nr 1783/1999, mającego promować europejską współpracę terytorialną, skarga na decyzję komitetu monitorującego odrzucającą wniosek o dofinansowanie nie podlega właściwości Sądu Unii Europejskiej.

*) Artykuł 267 akapit pierwszy lit. b) TFUE należy interpretować w ten sposób, że przewodnik programowy przyjęty przez komitet monitorujący w ramach programu operacyjnego podlegającego rozporządzeniom nr 1083/2006, jak też nr 1080/2006, mającego promować europejską współpracę terytorialną między dwoma państwami członkowskimi, taki jak przewodnik, którego dotyczy postępowanie główne, nie stanowi aktu przyjętego przez instytucję, organ lub jednostkę organizacyjną Unii i że w konsekwencji Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej nie jest właściwy do oceny ważności przepisów takiego przewodnika.

*) Rozporządzenie nr 1083/2006 w związku z art. 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej należy interpretować w ten sposób, iż stoi ono na przeszkodzie przepisowi przewodnika programowego przyjętego przez komitet monitorujący w ramach programu operacyjnego zawartego między dwoma państwami członkowskimi, mającego promować europejską współpracę terytorialną, w zakresie, w jakim przepis ten nie przewiduje, że decyzja tego komitetu monitorującego odrzucająca wniosek o dofinansowanie podlega zaskarżeniu przed sądem państwa członkowskiego.

Zabezpieczenie społeczne

Wyrok Trybunału z 3 września 2014 r. w sprawie C-318/13 X

Odesłanie prejudycjalne – Dyrektywa 79/7/EWG – Równość traktowania kobiet i mężczyzn w dziedzinie zabezpieczenia społecznego – Ubezpieczenie pracowników z tytułu wypadku – Wysokość jednorazowego odszkodowania z tytułu stałego uszczerbku na zdrowiu – Obliczenia aktuarialne oparte na średniej oczekiwanej długości życia według płci beneficjenta tego odszkodowania – Wystarczająco istotne naruszenia prawa Unii

*) Wykładni art. 4 ust. 1 dyrektywy Rady 79/7/EWG z dnia 19 grudnia 1978 r. w sprawie stopniowego wprowadzania w życie zasady równego traktowania kobiet i mężczyzn w dziedzinie zabezpieczenia społecznego należy dokonywać w ten sposób, że stoi on na przeszkodzie przepisowi prawa krajowego, na podstawie którego uwzględnia się różnicę w średniej oczekiwanej długości życia mężczyzn i kobiet jako kryterium aktuarialne dla obliczenia ustawowych świadczeń społecznych wypłacanych w wyniku wypadku przy pracy, w sytuacji gdy zastosowanie tego kryterium prowadzi do tego, że jednorazowe odszkodowanie wypłacane w ramach tego świadczenia mężczyźnie jest niższe od odszkodowania, które otrzymałaby kobieta w tym samym wieku znajdująca się w porównywalnej sytuacji.

*) Do sądu odsyłającego należy ocena, czy spełnione zostały przesłanki powstania odpowiedzialności państwa członkowskiego. Podobnie w odniesieniu do kwestii, czy rozpatrywany w postępowaniu głównym przepis krajowy stanowi „wystarczająco istotne" naruszenie prawa Unii, sąd ten będzie musiał uwzględnić między innymi okoliczność, że Trybunał nie wypowiedział się do tej pory w przedmiocie tego, czy dozwolone jest stosowanie czynnika opartego na średniej oczekiwanej długości życia według płci przy określaniu wysokości wypłacanego w ramach ustawowego systemu zabezpieczenia społecznego świadczenia, które jest objęte zakresem stosowania dyrektywy 79/7. Sąd odsyłający będzie również musiał uwzględnić przyznaną państwom członkowskim przez prawodawcę Unii możliwość wprowadzenia odstępstw, która została wyrażona w art. 5 ust. 2 dyrektywy Rady 2004/113/WE z dnia 13 grudnia 2004 r. wprowadzającej w życie zasadę równego traktowania mężczyzn i kobiet w zakresie dostępu do towarów i usług oraz dostarczania towarów i usług, jak też w art. 9 ust. 1 lit. h) dyrektywy 2006/54/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie wprowadzenia w życie zasady równości szans oraz równego traktowania kobiet i mężczyzn w dziedzinie zatrudnienia i pracy. Wspomniany sąd w swej analizie będzie musiał ponadto wziąć pod uwagę to, że Trybunał orzekł w dniu 1 marca 2011 r. (C-236/09, EU:C:2011:100), iż pierwszy ze wspomnianych przepisów jest nieważny, ponieważ narusza on zasadę równego traktowania mężczyzn i kobiet.

Wyrok Trybunału z 11 września 2014 r. w sprawie C-394/13 Ministerstvo práce a sociálních věcí przeciwko B.

Odesłanie prejudycjalne – Zabezpieczenie społeczne pracowników migrujących – Rozporządzenie (EWG) nr 1408/71 i rozporządzenie (WE) nr 883/2004 – Właściwe ustawodawstwo krajowe – Określenie państwa członkowskiego właściwego do przyznania świadczenia rodzinnego – Sytuacja, gdy pracownik migrujący i jego rodzina mieszkają w państwie członkowskim, w którym mają ośrodek interesów życiowych i w którym

pobrano świadczenie rodzinne – Wniosek o świadczenie rodzinne w państwie członkowskim pochodzenia po wygaśnięciu prawa do świadczeń w państwie członkowskim miejsca zamieszkania – Przepisy krajowe państwa członkowskiego pochodzenia przewidujące przyznanie takich świadczeń każdej osobie, która jest zameldowana na pobyt stały w tym państwie

*) Rozporządzenie Rady (EWG) nr 1408/71 z dnia 14 czerwca 1971 r. w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników najemnych, osób prowadzących działalność na własny rachunek i do członków ich rodzin przemieszczających się we Wspólnocie, w brzmieniu zmienionym i uaktualnionym rozporządzeniem Rady (WE) nr 118/97 z dnia 2 grudnia 1996 r., zmienione rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 592/2008 z dnia 17 czerwca 2008 r., a w szczególności jego art. 13, należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwia się ono temu, aby państwo członkowskie zostało uznane za państwo właściwe do przyznania osobie świadczenia rodzinnego wyłącznie ze względu na fakt, iż osoba ta jest zameldowana na pobyt stały na terytorium tego państwa członkowskiego, w sytuacji gdy ani ona, ani członkowie jej rodziny nie pracują ani nie mają zwykłego miejsca zamieszkania we wspomnianym państwie członkowskim. Artykuł 13 tego rozporządzenia należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwia się on także temu, aby państwo członkowskie, które nie jest państwem właściwym w odniesieniu do danej osoby, przyznało jej świadczenia rodzinne, chyba że istnieje precyzyjny i szczególnie bliski łącznik między rozpatrywaną sytuacją a terytorium tego pierwszego państwa członkowskiego.

*) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, zmienione rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 988/2009 z dnia 16 września 2009 r., a w szczególności jego art. 11, należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwia się ono temu, aby państwo członkowskie zostało uznane za państwo właściwe do przyznania osobie świadczenia rodzinnego wyłącznie ze względu na fakt, iż osoba ta jest zameldowana na pobyt stały na terytorium tego państwa członkowskiego, w sytuacji gdy ani ona, ani członkowie jej rodziny nie pracują ani nie mają zwykłego miejsca zamieszkania we wspomnianym państwie członkowskim.

Uchybienie zobowiązaniom państwa członkowskiego

Wyrok Trybunału z 2 października 2014 r. w sprawie C-478/13 Komisja Europejska przeciwko Rzeczpospolitej Polskiej

Uchybienie zobowiązaniom państwa członkowskiego – Dyrektywa 2001/18/WE – Zamierzone uwalnianie do środowiska organizmów zmodyfikowanych genetycznie (GMO) – Wprowadzenie do obrotu – Artykuł 31 ust. 3 lit. b) – Lokalizacja upraw GMO – Obowiązek powiadomienia właściwych władz – Obowiązek ustanowienia publicznego rejestru – Lojalna współpraca

*) W związku z brakiem ustanowienia obowiązku powiadomienia właściwych władz

polskich o lokalizacji upraw organizmów zmodyfikowanych genetycznie zgodnie z częścią C dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/18/WE z dnia 12 marca 2001 r. w sprawie zamierzonego uwalniania do środowiska organizmów zmodyfikowanych genetycznie i uchylającej dyrektywę Rady 90/220/EWG, brakiem ustanowienia rejestru tej lokalizacji oraz brakiem podania do publicznej wiadomości informacji o niej Rzeczypospolita Polska

uchybiła zobowiązaniom ciążącym na niej na mocy art. 31 ust. 3 lit. b) tej dyrektywy.

*) Rzeczpospolita Polska zostaje obciążona kosztami postępowania.

Orzeczenia Europejskiego Trybunału Praw Człowieka

Wyrok ETPC z 23 września 2014 r. w sprawie Hietsch przeciwko Rumunii (skarga nr 32015/07)

Naruszenie art. 6 EKPC – prawo do rzetelnego procesu sądowego (art. 6 – postępowanie cywilne) – art. 6 ust. 1 – dostęp do sądu)

Skarżąca, obywatelka Rumunii w roku 2005 złożyła do Sądu Rejonowego pozew o unieważnienie umowy sprzedaży nieruchomości zawartej między jej bratem a stroną trzecią, podnosząc argument, że sprzedaż naruszała jej prawa do dziedziczenia. Sąd pozew odrzucił. Skarżąca wniosła środek odwoławczy do Sądu Okręgowego, który został przez sąd odrzucony ze względu na nieuiszczenie w ustawowym terminie wpisu sądowego.

Skarżąca, powołując się na art. 6 ust. 1 Konwencji (prawo do rzetelnego procesu sądowego), zarzuciła, że naruszono jej prawo dostępu do sądu poprzez odrzucenie (skreślenie) jej apelacji.

ETPC wskazał, odwołując się odpowiednio do swego wcześniejszego orzecznictwa (wyrok z 13 marca 2012 r. w sprawie *Şega przeciwko Rumunii*, skarga nr 29022/04, § 37), że w sytuacji, gdy Skarżąca rzeczywiście uiściła opłatę za wniesiony środek odwoławczy i dowód uiszczenia wysłała do Sądu listem poleconym w sposób wymagany prawem krajowym, natomiast list ten nie został włączony do akt sprawy z przyczyn, na które strona nie miała wpływu (tj. w wyniku działania operatora pocztowego), to umorzenie postępowania odwoławczego dotknięte było oczywistym błędem. Trybunał stwierdził, że skoro przepisy prawa poprzestają na obowiązku wysłania pism procesowych listem poleconym – który to obowiązek Skarżąca wypełniła – to sąd krajowy, odrzucając środek odwoławczy z uwagi na brak zarejestrowania wpływu wpisu sądowego, wykazał się zbyt dużym formalizmem w limitowaniu dostępu Skarżącej do sądu. Z tych względów ETPC uznał, że został naruszony art. 6 ust. 1 Konwencji.

Wyrok ETPC z 25 września 2014 r. w sprawie Karin Andersson i Inni przeciwko Szwecji (skarga nr 29878/09)

Naruszenie art. 6 EKPC – prawo do rzetelnego procesu sądowego (art. 6 – postępowanie administracyjne i sądowoadministracyjne) – art. 6 ust. 1 – dostęp do sądu)

Sprawa dotyczyła inwestycji polegającej na poprowadzeniu w północnej Szwecji w okolicach kasta Umeå linii kolejowej w sąsiedztwie lub na nieruchomościach stanowiących własność Skarżących – 18 obywateli szwedzkich.

12 czerwca 2003 r. szwedzki Rząd wydał decyzję zezwalającą na lokalizację inwestycji polegającej na wybudowaniu 10 km linii kolejowej położonej w sąsiedztwie lub na nieruchomościach Skarżących. Trzech spośród 18 Skarżących złożyło do Naczelnego Sądu Administracyjnego *(Regeringsrätten)* wniosek o kontrolę legalności decyzji Rządu, zarzucając jej sprzeczność ze szwedzką ustawą o ochronie przyrody oraz z prawem Unii Europejskiej, w tym z Dyrektywą Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (tzw. dyrektywa siedliskowa), ponieważ Umeå leży obok obszaru Natura 2000. 1 grudnia 2004 r. NSA odrzucił wnioski Skarżących, stwierdzając, że nie posiadają oni na obecnym etapie legitymacji procesowej *(locus standi)*, ponieważ legitymację do zainicjowania kontroli sądowoadministracyjnej będą mieli dopiero w

późniejszym okresie na etapie wydania decyzji przyjmującej plan (projekt) przebiegu linii kolejowej.
21 czerwca 2005 r. Krajowy Urząd ds. Kolejnictwa (*Banverket)* zatwierdził projekt przebiegu linii kolejnowej. Na etapie późniejszego postępowania sądy, w tym NSA w orzeczeniu z 10 grudnia 2008 r., wskazały, że są związane decyzja Rządu z czerwca 2003 r. i odmówiły kontroli legalności dalszych rozstrzygnięć, będących konsekwencja tej decyzji.
Skarżący, powołując się na art. 6 ust. 1 EKPC (prawo do rzetelnego procesu sądowego) w szczególności zarzucili, że odmówiono im dokonania pełnej kontroli legalności decyzji Rządu w przedmiocie inwestycji polegającej na wybudowaniu linii kolejowej w sąsiedztwie lub na ich nieruchomościach.
ETPC stwierdził, że kompleksowość planowania i budowy infrastruktury kolejowej, jak też interes publiczny i interes ekonomiczny, wymagają pozostawienia szczegółowych decyzji o sposobie regulowania tworzenia tej infrastruktury poszczególnym Państwom Członkowskim. Trybunał, odwołując się do swego wcześniejszego orzecznictwa (wyrok z 6 kwietnia 2000 r. w sprawie *Athanassoglou i Inni przeciwko Szwajcarii* [wyrok Wielkiej Izby], skarga nr 27644/95, § 54, publ. ECHR 2000-IV), przypomniał, że art. 6 ust. 1 EKPC wymaga jedynie, aby zapewniono realną ochronę zagrożonych praw jednostki przed bezprawną interwencją.
ETPC wskazał, że w rozpoznawanej sprawie Skarżący nie byli w stanie uzyskać na każdym etapie postępowania pełnej sądowej kontroli decyzji właściwych władz, w tym w zakresie odnoszącym się do kwestii, czy lokalizacja infrastruktury kolejowej narusza ich prawo własności. Skarżącym, mimo uznania ich w postępowaniu przed NSA w 2008 r., nie zapewniono zatem dostępu do sądu w celu ustalenia czy zostały naruszone ich prawa chronione Konwencją. Z tych względów ETPC uznał, że został naruszony art. 6 ust. 1 Konwencji.